

www.ketab.ir

گفتاری در عرفان شیعی

پر پرواز

نویسنده

سیدابوالفضل نورانی

شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۰۸۹-۷-۳ | انتشارات: نگاه تعالی

چاپ: اول، پاییز ۱۳۹۶ | چاپخانه: پالیز

شمارگان: ۲۰۰۰ نسخه | قیمت: ۸,۰۰۰ تومان

سرشناسه: نورانی، سیدابوالفضل، ۱۳۴۹ - | عنوان و نام پدیدآور: پر پرواز: گفتاری در عرفان

شیعی / نویسنده سیدابوالفضل نورانی. | مشخصات نشر: قم: نشر نگاه تعالی، ۱۳۹۶. |

مشخصات ظاهری: ۱۳۲ ص. ۱۹/۵×۹/۵ س.م. | شابک: ۹۷۸-۶۰۰-۹۶۰۸۹-۷-۳: ۸۰۰۰۰ ریال

| وضعیت فهرست نویسی: فیفا | یادداشت: کتابنامه: ص. ۱۲۹-۱۳۲. | عنوان دیگر: گفتاری در

عرفان شیعی. | موضوع: عرفان - شیعه | موضوع: Mysticism -- shiah | رده‌بندی کنگره:

۴۸۸۱۳۴۰ / پ ۹ن ۲ / ۲۸۳ BP | رده بندی دیویی: ۲۹۷/۸۳ | شماره کتابشناسی ملی: ۴۸۸۱۳۴۰

❁ فهرست

۹	 مقدمه
۱۳	 آغاز سخن
۱۶	 عرفان چیست و عارف کیست ؟
فصل اول	
۱۹	 شاخصه های عرفان شیعی
۲۳	 الف) توحید محوری
۲۶	 ب) شریعت محوری
۳۲	 ج) ولایت گرایی و محبت اهل بیت علیهم السلام
۳۵	 د) اعتدال و میانه روی
۳۷	 هـ) عقلانیت و خردورزی
۴۰	 و) ریاضت معقول و مشروع
۴۶	 ز) جامعه گرایی و خدمت به خلق
۴۹	 ح) سیاست و بصیرت اجتماعی
۵۰	 ط) اخلاص
۵۲	 ی) نیاز به دستگیری انسان کامل

۱ فصل دوم

- ۵۹ گام‌های بندگی (جرعه‌های سلوک)
- ۶۱ بندگی کن تا که سلطانت کنند
- ۶۲ گام اول: نماز اول وقت
- ۶۴ ارزش ویژه نماز جماعت
- ۶۴ ارزش ویژه نماز شب
- ۶۶ گام دوم: ذکر حقیقی و مدام
- ۶۶ بالاترین اذکار
- ۶۷ ذکر برتر از علم کیمیا
- ۶۸ ذکر خاص در سجده
- ۶۹ تسبیح الی الله
- ۷۰ گام سوم: برآوردن حوائج مؤمنین
- ۷۱ گام چهارم: مُشارطه، مُراقبه، مُحاسبه، مُعاتبه و معاقبه
- ۷۲ مراحل مُشارطه، مُراقبه، مُحاسبه، مُعاتبه و معاقبه
- ۷۴ اهمیت مراقبت
- ۷۵ خطر غفلت
- ۷۶ هدف از محاسبه نفس (خود ارزیابی)
- ۷۸ ضرورت محاسبه نفس
- ۷۸ محاسبه نفس یک امر عقلانی
- ۷۹ گام پنجم: اغتنام فرصت‌ها
- ۸۰ فرصت ویژه جوانی برای تهذیب نفس
- ۸۲ گام ششم: خوش خلقی
- ۸۴ دوری از عصبانیت بی جا
- ۸۴ گام هفتم: نیکی و احترام به والدین
- ۸۶ رمز ملکوتی شدن آیت الله بهجت رحمته الله علیه
- ۸۹ گام هشتم: شکر نعمت‌های الهی
- ۹۰ گام نهم: رعایت تقوای الهی

- گام دهم: ترک گناه ۹۱
- گام یازدهم: اخلاص ۹۲
- گام دوازدهم: توبه و استغفار ۹۴
- سفارش به ذکر یونسیه ۹۷
- گام سیزدهم: یاد مرگ ۹۸
- گام چهاردهم: شناخت و فرار از مکر شیطان ۹۹
- گام پانزدهم: ارتباط با امام زمان (عج) ۱۰۲
- گام شانزدهم: درک در محضر خدا بودن ۱۰۴
- گام هفدهم: کسب حلال ۱۰۴
- گام هجدهم: تحمل سختی ها و شدائد زندگی ۱۰۵
- گام نوزدهم: اراده قوی در مسیر حق ۱۰۶
- گام بیستم: کم رفی، کم خوری، کم خوابی ۱۰۷
- آثار و فواید کم خوری در صراط سلوک ۱۱۰
- گام بیست و یکم: همنشینی با خوبان و دوری از مجالست با افراد ضعیف الایمان ۱۱۱
- گام بیست و دوم: انس با قرآن و دعا ۱۱۲

فصل سوم |

- موانع آغاز سیروسلوک ۱۱۷
- الف) بی خبری از سفر به سوی خدا ۱۱۹
- ب) بدبینی به راه سلوک ۱۲۰
- ج) بی رغبتی نسبت به سلوک ۱۲۱
- د) فردا فردا گفتن و به آینده واگذار کردن (تسویف) ۱۲۲
- هـ) بی توفیقی و کم همتی ۱۲۳
- و) خطرناک بودن راه سلوک ۱۲۵
- خاتمه ۱۲۷
- منابع ۱۲۹

❁ مقدمه

«الهی! أَنْتَ الَّذِي أَشْرَقْتَ الْأَنْوَارَ فِي قُلُوبِ أَوْلِيَائِكَ حَتَّى عَرَفُواكَ وَوَحَّدُوكَ وَأَنْتَ الَّذِي أَزَلْتَ الْأَغْيَارَ عَنْ قُلُوبِ أَحِبَّائِكَ حَتَّى لَمْ يُجِبُوا سِوَاكَ وَلَمْ يَلْجَأُوا إِلَى غَيْرِكَ»^۱

بارخدا یا! تو آن حقیقتی هستی که در جان دوست دارانت انوار خویش را تاباندی تا تورا بشناختند و بیگانه ات خواندند و تویی آن که بیگانگان را از اندرون محبتت را بادی تا جز به تو مشتاق نگردند و به بیگانه پناه نبرند.

انسان بر اساس فطرت حقیقت خواهی که از جانب حق تعالی در او به ودیعت نهاده شده است،^۲ تشنه شراب

۱. بحار الانوار، ج ۹۵، ص ۲۲۶. فرازی از دعای عرفه امام حسین علیه السلام

۲. خاستگاه عرفان؛ سرشت فراحوانی انسان است و اصل آن در جان انسان ریشه دارد و از این رو با پیدایش آدمی پدید آمده است. فطرت بشر با عرفان (به معنای گرایش به غیب) سرشته شده و همچون کمال طلبی، زیبایی خواهی و سایر فطریات بشر، در وجود او دیده می شود. فطریات سرشت های مشترک فراحوانی انسان ها هستند. آنچه فطری بشر است، هیچ گاه نابود نمی شود و همیشه در جلوه های گوناگون نمایان است. امر فطری در همه مکتب ها و مذاهب ها حضور و ظهور دارد و ویژه قوم، گروه، مکتب و مذهب خاصی نیست. سزاینکه عرفان هندی، بودایی، سرخ پوستی، یهودی، مسیحی، اسلامی، سنی و شیعی

گوارای معنویت اصیل و راستین است؛ وصول به سرچشمه آب حیاتی که جان او را سیراب کند. او به دنبال رسیدن به ساحل نجاتی است که او را از سرگشتگی و سرگردانی برهاند. انسان در جستجوی نوری است که برای همیشه از ظلمت و گمراهی‌ها خلاصی‌اش بخشد. سیر و سلوکِ اِلِیِ الله بسترو مسیری است که سالک را در پیمودن راه قُربِ بالله و دریافتن فیض الهی، یاری می‌کند؛ به ویژه چنانچه این راه به چراغ آموزه‌های برخاسته از معارف قرآن و روایات معصومین علیهم‌السلام روشن باشد، که در این صورت سالک سائر، راه را با اطمینان خاطر و آسودگی خیال و آرامش قلب می‌پوید.

شناخت مسیر صحیح معنویت و طری سلوک بی‌شائبه از طریق آشنایی با معارف اصیل دینی می‌تواند برای انسان جویای حقیقت، که همواره در معرض دام‌های مدعیان خوش‌منظر و عارف‌نمایان کاذب و رهنمایان جنّی و انسی قرار دارد، کارگشا باشد و او را از خطر کمین‌گاه‌ها برهاند. به خصوص در زمانه‌ی ما که دشمنان قسم خورده برای گمراه کردن انسان‌های جویای حقیقت، اما ساده‌دل، تابلوی بیراهه‌ها را به عنوان راه در مسیر آنان عَلم کرده و سراب را به جای آب و گنداب را به جای آب زلال و گوارا به کام تشنگان شراب فضایل می‌ریزند.

امروزه که بُحران معنویت در دنیای ما موج می‌زند و بسیاری از انسان‌های سرگشته، پس از عمری سرگردانی و

داریم، همین است. و از آنجا که شیعه اثنی عشری فرقه ناجیه است، عرفان حقیقی و ناب هم عرفان شیعی (قرآنی و اهل‌بیتی) است. ر.ک: سیر و سلوک (طرحی نو در عرفان عملی شیعه)، آیت‌الله علی رضایی تهرانی، ص ۳۳ و ۳۴.

غوطه‌وری در فرهنگ مُخرَب بی دینی، به این نتیجه رسیده‌اند که راه نجات در بازگشت به دین و معنویت است، و به دنبال دریافت پاسخی درست برای حلّ بحران‌های زندگی خویش هستند، اگر این نیاز به نحو صحیح پاسخ داده نشود، دُچار معنویت‌های کاذبی خواهند شد که خطرش از بی دینی کمتر نبوده و به اصطلاح از چاه به درآمده در ویل دیگری سقوط خواهند کرد. بشر سرگشته امروز به مانند تشنه‌ای است که در بیابان به دنبال آب حیات می‌گردد و اگر آب زلال و سالمی را نیابد، از شدت عطش، آب آلوده و مسموم را سر خواهد کشید و معلوم نیست که دیگر چه بر سرش آید.

جالب است بدانیم که در سالیان اخیر، به ویژه پس از پیروزی انقلاب اسلامی در ایران، که باعث بیداری مردم و رُشد معنویت در جهان شده است، دشمنان دین و معنویت، برای جلوگیری از اقبال مردم به سوی معنویت حقیقی و اسلامی، به تولید جریان‌ها و فرقه‌های دینی به نام دین، ولی علیه دین پرداخته‌اند و در این راستا با ایجاد فرقه‌های نوظهور^۱ معنویت کاذب و نحله‌های عرفانی دروغین برای اغفال بی‌خبران، صحنه و جبهه‌ی جدیدی را در برابر دین‌مداران حقیقی گشوده‌اند. که مع الاسف شاهد گرایش جمع زیادی از افراد ساده‌لوح به این جریانات منحرف هستیم.

امید است با شناخت ویژگی‌های عرفان شیعی، بتوانیم از مکاید ابلیس‌های زمانه در امان باشیم.

۱. به گفته کارشناسان علم ادیان، فقط از دهه‌ی شصت میلادی تاکنون در غرب بیش از ۷۰۰ فرقه شکل گرفته‌اند که بایک عنوان دین، هیچ‌کدام ماهیت دینی ندارند.